

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábról postlitor egyszeri hirdetésnél 18 fillér, többzöri hirdetésnél 14 fillér. — Hivatalos hirdetésnél minden sor 4 fillér. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő:
ELES KÁROLY.
 A kiadók nevében:
 Lukonich Gábor dr.
 Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
 Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
 Kéziratokat nem küldünk vissza.

A városi képviselőkhöz.

Szólok a képviselő urakhoz, bár meggyőződésem, hogy szám szelvé lesz, amely nyom nélkül röppen el hallóérzékük mellett. Ez a meggyőződésem pedig abból az érzéketlenségből fakad, amelyet önök a város legfontosabb ügyei iránt is tanúsítanak. Ennek a vastag érzéketlenségnek példáit mutatták önök a legutóbb tartott képviselőtestületi gyűléseken. Mikor az óramutatója már fél tizenegyre járt, alig mutatkozott egy-két városatyja a gyűlésterem táján. Az öt hajdut kellett ötfelé szalajtani: nössza, gyorsan teremtsenek ide néhány buzgó (?) városatyát, mert a törvényhatóság érdemes kiküldötte, Gyömörey Gáspár elnök, már beléunhatott a várakozásba. Ez történt azon a fontos gyűlésen, midőn a múlt év zárószámadását jóváhagyni s az előjárásnak a fölmentést megadni kellett.

Az eset ismétlődött a június 9-én tartott gyűlésen. Mikor a városbíró elfoglalta az elnöki széket, a teremben alig volt 4-5 szál képviselő. A gyűlés végére azután összeverődött vagy 10-12. Az érdemes városbíró mit tehetett egyebet, sajnálattal tudatta, hogy a gyűlés egyedüli érdemleges tárgyát, a legelőügyet le kell venni a napirendről, illetőleg 30 napra ismét el kell odázní.

Engedelmet, az nincs rendjén. Ugyan miért ajándékozta meg önöket bizalmával a nép? Miért adta kezökbe a mandátumot? Azért, hogy viseljék a városi képviselő szép címét, azután mereven elkerüljék azt a zöld

asztalt, ahol a város és lakosságának legfontosabb ügyei, érdekei megoldásra kerülnek? Tessék elhinni, azt a mandátumot nem azért kapták, hogy vele hivalkodjanak. Ha önök ezt elfogadták, ezzel nem csupán jogot nyertek arra, hogy a város zöld asztalához telepedjenek, hanem szigorú erkölcsi kötelességet is vállaltak magukra, hogy a város ügyeinek intézésében buzgósággal, élő lelkiismeretességgel vesznek részt.

Ez a kötelességérzet — úgy látszik — alszik önökben. Mert ha élne ez a kötelességérzet, akkor meg is nyilatkoznék és nem huzódnának félre a városházától éppen akkor, amidőn önöket oda nem csupán a városbíró meghívója, hanem a kötelesség szava is szólítja.

Ennek a szolításnak önzetlen buzgalommal, odaadással kell megfelelni.

A városi képviselőtestület a város legfontosabb érdekeinek őre, a város anyagi és szellemi haladásának előmozdítója kell hogy legyen. Am ha ezt a kötelességet nem teljesíti, a rábízott feladatokat immel-ámmal végzi: vagy a haladásnak inkább kerékkötője. Megakasztja az előjárás tevékenységét, az ügyek gyors megoldását s ezzel egyes dolgoknak elposványosodását idézi elő.

Lássák, kérem, az a mandátum két oldalú szerződés. A közönség önöknek odaadta bizalmát, viszont önöktől elvárja, hogy ne sajnálják azt a kis időt és fáradságot, amivel e mandátum gyakorlása jár. Sőt önök erkölcsi kezességet vállaltak arra is, hogy tisztöknek megfelelnek akkor is, ha ne talán saját

munkájoknak félretevésével s így némi anyagi áldozattal járna is az.

A mandátum vállalásával azután karöltve jár a kötelességteljesítésnek bizonyos erkölcsi bátorsága is. Az ellenkező véleménynyel nem félreállani, Sutyomberki Dáriust játszani, hanem nyíltan előállni kell. Ott a városháza tanácstermében tessék megjelenni, őszintén megmondani a véleményét minden előforduló tárgyról, személyi tekintetek nélkül, egyedül a város érdekeit tartva szem előtt. A vitaközös tüzeiben tisztulnak az eszmék s ez az ügyre csak üdvös lehet. Kibújni a felelősség alól, ez sem a képviselői álláshoz, sem pedig az emberi önértékez nem méltó. Még kevésbé méltó: politikát úzni a malom alatt vagy a kovácsműhelyben. Ezzel legfőkébb az egyenlenséget szítani, az elégtelenséget fölkelteni, a bizalmat megrendíteni lehet, de vele semmi jót elérni, üdvös dolgot megvalósítani nem lehet.

Azért hát több kötelességérzetet, több erkölcsi bátorságot, őszinte nyíltszívűséget kívánunk önöktől, a lakosság nevében t. városi képviselők. Akik pedig nem tudnak szép tisztókhöz méltó színvonalra emelkedni, azok tegyék le azt a mandátumot, adják vissza a népnek az ő bizalmát. Ne tessék félni! Ekkora városban még mindig elegendő lesznek, akik a városi képviselőiséget nem csupán üres címek, hanem polgártársuk részéről olyan megbecsülésnek, olyan kitüntetésnek tekintik, amelyért időt, fáradságot áldozni még a mai önző korszakban is méltónak tartják.

Emlékezzünk régiekről.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

III.

A földnek természetesen más képe volt a honfoglaláskor, mint korunkban.

A nagy népvándorlás a régi lakókat kiszorította s amaz aránylag rövid korszakok csekély munkáját, melyek tartamán a hódítók megtarthatták telepeiket, feldulta vagy megakasztotta az ismét és ismét egymás után nyomuló művelés s más népek által vándorlásra kényszerített hazátlan vadnépek árja.

Amit a földművelésre tért eleink IV. Béláig alkottak, nagy részben megsemmisítette a tatárdulás. A lakott helyek és művelés alá vett területek újra erdővel lettek borítva s csak lassan, századok múlva szaporodott a lakosság a régi számra s keltek új életre romjaikból a feldúlt városoknak és községeknek nagy része.

A török háborúk ideje alatt ismét kisebb térre szorult a megművelt terület és sok község pusztult el.

A 18-ik században és még a 19-ik század első felében is szakadatlanul folyt az erdőirtás, nagyobbodott a művelt terület és ezzel változott a föld, a vidék képe.

Talán a rengeteg erdő nagy területe miatt az éghajlat sokkal nedvesebb volt, mint korunkban. Nagy tavak, óriási mocsarak, nádasok bőven voltak. Minden kis folyócska rakoncátlanul hőmpolygotta vizeit, tetszése szerint terjedett s a vízi növények változatos sokaságával ellepett

területei a vízi vadak mindenféle fajának szolgált tanyául.

Érdekes és vonzó volt az őstermészet szemlélése. A hajlongó nádtenger susogásába belevegyült a nádi veréb erőteljes gyönyörű csattogása, a vadoncok szünetnélküli, gondatlan hápogása, a vízi tyukok és teknős békák füttyögetése. Ott tanyáztak a vidra és a ravasz róka, fáradság nélkül jutva elégséges zsákmányhoz.

Tavaszonként az apró vadrédek mindenféle faja, a mocsári, homokfutó, füttyülő-sneffek, divatosan szalonnák, süti rájai lepték el a vizek mentét, élénk cserregéssel, dallal és kejes repüléssel örülvén a fakadó természetnek. Mennyi udvarlás, kacérkodás, dac, epedés és bohókás szerelem, mennyi vetélykedés és harag a szerelmes gavalérok között!

A csabrendeki határban fekvő Német-tó, melyet egészen csak pár éve csapoltak le, s az ukki határban fekvő Bertény-tó híres vadászó helyek voltak. Ezekben bőven tartózkodtak a sárnák, buvárok, vöcskök, fehér halászmadarak, halász csérvék és ezenfelül korán tavasszal és ősszel a vadludak és egész télig a kaosák.

Korán tavasszal ritkább madarak is jelentek meg, például vadhatyuk, gödények s a gyönyörű jégruca.

Míg a tavak mellett előszeretettel láthattuk a gólyákat, gémekeket, ritkábban a darvakat is tanyázni, addig a — mint időjós nagy tiszteletben állott — bölömbikát soha sem hallottam máshol, mint az élő vizek mentén.

Most is van vidékünkön néha és nagyon kevés vízi vad, ép úgy, mint van fa is és elég-

telen erdő, de a mocsarak, berkek érdekes növény és állatvilágukkal eltűntek.

Most is akad bibic — a leg szárnyasainak ez a jajgató bohóca, — meg-meg jelenik kertjeinkben és legelőinkben néha egy-egy csapat seregély is; de mi ez ahhoz az óriási tömeghez képest, mely még csak ötven év előtt is ellepte vidékünket?!

Az erdők kiirtása, a folyók — mert csak egy folyók van, a Marcal — és patakjainknak szabályozása, úgy a tavak és mocsarak lecsapolásával eltűnt vidékünknek, illetőleg földünknek egyik érdekes jelensége is: az akona.

Ma is már csak az idősebb emberek ismerik, pár évtized alatt alig fogják tudni, hogy mi az az akona; vagyis, mert a hordó felső likjának dugóját is így nevezik nálunk: csakis ezen fogalom meghatározására fognak gondolni.

Nehogy tehát a föld akonájának fogalma a fiatalabb nemzedéknél ki ne vesszen: érdemesnek találok ezt a régiséget is fölemlíteni.

Az akona tulajdonképpen lúp, vagyis vízi növények korhadat maradványaiból a víz fölött képződött és füvel benőtt vékony földréteggel befödött, többé kevésbé mély mocsárnak olyan része, mely alatt a vizoszlop rendkívül magas, vagyis a víz nagyon mély volt.

Az akonákat feneketleneknek hitte a nép és nevezte is. Saját kárán okulva ismerté az azokat a föld gazdája és a pásztorok. Igyekezett azért azokat ember és szarvasmarha elkerülni.

Gyermekkoromban egy ízben atyámnak a bivalya fulladt egy akonába. Ekkor édes atyám két darab 2 és fél öles lécet összeszegeztetett s meg akarta mérteni az akona mélységét. Az

A házalás és kisiparosaink.

Városunk kisiparos osztályának legnagyobb kontingensét a bőriparral foglalkozók teszik ki. Van Sümegen vagy 120 cipész és csizmadia, mind családos, gyerekes ember. Mi, akik ismerjük ezeknek életviszonyait, jól tudjuk, minő szizifuzi munkát végeznek nap-nap után, hogy a család számára a mindennapi kenyeret, az állam és a község számára a súlyos adót előteremtteni tudják. Az életfenn tartás legnehezebb munkáját végzik ők, küzdve azokkal a mostoha viszonyokkal, amiket a mai kor oly bőségesen produkál a kisiparosok megfojtására.

A fojtogató ellenségekhez egy-két év óta új ellenség csatlakozott. A házalás. Minden ősszel, minden tavasszal megjelenik városunkban egy házaló, megrakodva különféle lábbelikkal. Gyermekek és öreg, nő és férfi egyaránt megtalálja a maga portékáját. Silány, összetépkelt portéka, de olcsó s a mi közönségünk kapva kap rajta, mert nem ismeri a közmondást: Olcsó husnak híg a leve.

A hét folyamán is itt volt a cipős ember. Eladott pár száz koronára való lábbelit és két-ennyi megrendelést kapott. Így tisztára a mi kisiparosaink szájából veszi ki a falatot; azoknak a kisiparosoknak a szájából, akik Sümegen 60-70% községi pótlékot fizetnek, s a családi élet követelésein kívül fontos társadalmi köteleseket is teljesítenek.

Hát a mi viszonyainkhoz éppen csak az kellett meg, hogy a házalóipart rábocsássák kisiparosainkra. Eddig is sokan elzültek közülök, s bucsút vettek a várostól, bár napi 14-16 órát súlyos munkában töltöttek, de az életküzdelem nehez barcát megvívni még sem tudták. Ezután még többen lesznek, akiket a szertelen nagy verseny megfojt.

Mi csak azon csudálkozunk, hogy a kisiparosok ezt tétlenül veszik. Valóságos birkatürellemmel várják: mikor nyisszantják végig a kést, amelyet már torkukra helyeztek. Úgy látszik, teljesen elfásultak saját érdekeik iránt is, és keleti fatalista módjára nyugodnak bele: Allah akarta így, legyen érte áldott szent neve. Pedig hát azt mondja a magyar közmondás: Segíts magadon, Isten is megsegít. Ha a községi előjáróság rájuk szabadtja a házalók ócska lim-lom portékáját, ha az iparhatóság megbízottak alusznak, mint a bunda: hát miért nem állnak talpra ők mindnyájan, egy szál s miért nem kérik, követelik, hogy ettől a legyőzhetetlen versenytől szabadítsák meg őket. Támadjanak föl mindnyájan, a foglalkozás különbségétől eltekintve. Egy mindnyájáért és mindnyájan egyért. Mert ne felejtsék el: ma nekem, holnap neked. Indítsanak mozgalmat a városházánál, az iparhatóságnál, a kereskedelmi és iparkamaránál, a miniszternél, az országgyűlésnél a házaló kereskedés ellen. Vonják bele a mozgalmába a vidék kisiparosait és ipartestületeit is. És ne lankadjanak, míg célt nem érnek.

Ha a megindult iparpártolási mozgalomban egy csöpp őszinteség van, ha a kisiparosok érdekeiért elhangzott szavak nem üres frázisok, nem nyom nélkül tovaröppenő szellő, úgy célhoz érnek.

öt öles lécz azonban nem talált fenékre és így mindeusztára igen tekintélyes mélysége lehetett az akonának.

Legveszélyesebb volt az akona nagy szárazság idején, mikor a berek és berekmellék teljesen kiszáradt, a lápok vízei is eltűntek s felületükön is leperzselődött a sok nedvességet igénylő vízi növényzet. Ilyenkor csak az akonák fölött volt úde zöld fű s az éhségtől odaocsalt állatok leggyakrabban áldozatul estek.

Szépátjának egyik, a 18-ik század első felében írt levelében is találtam erre vonatkozó feljegyzést.

Igen nagy kiterjedése volt berkeinknek a Marcal egyik forrását képező rendeki patak mentén a gyömörői, rendeki és nyírlaki határokon és innét folytatva a Marcal egész folyása mentén. A tökös-berek, a dabronci és gógánfai határok között a híres Csordásréti berek veszélyes akonáival és odább a megyeri és gógánfai határok között a rigácsi határig terjedő berek, gyönyörű éger-erdő szegélyzettel s végül a galsai és szegvári nagy berek.

E berek és ligetek hideg teleken farkasoknak és szegény legényeknek is szolgáltak buvóhelyekül.

Az ötvenes években volt hivatalos hajtóvadászat farkasokra és szegény legényekre, melyeken persze sem farkas, sem szegény legény nem került kézre. Magam is láttam többször farkasokat, sőt meggondolatlan ifju hévvel egymagamban is kutattam őket nyomukon a nádasban.

Ez időtájtban vadásztunk egyszer Nyír-Lakon Tarányi Mihály úrnál. Ekkor garázdálkodott vármegyénkben a *Kisgyereke* hírhedt rablóbandája. Rókkára, nyulra akartunk vadászni késő ősszel

Meglássuk, van-e a sümegi kisiparosokban egy szemernyi életvalóság. Ha nincs, úgy megérdemlik azt a zord sorsot, amely ma-holnap rájuk csap s könyörtelen kézzel megfojtja őket.

Forgácsok.

A c-re meghuzták a lélekharangot. A tudós Akadémia óriás pápaszemmel orrán még ott doktorkodik körül s fújja bele a szuszt, de hiába. Az országos közoktatásügyi tanács egyhangulag elhatározta, hogy az iskolában az egyszerű c-t használják. Ezzel megadta a kegyelemszurást a c-nek, mert aki az iskolában a c-ét megszokta, nem fog az c-t írni öreg korában sem, ha akadémikus lesz is. Pusztuljon hát a latin világ fölsőleges cafrangja a c / E világ elég sokáig tartotta békóiban a magyar szellemet.

Mig a c-t egyhangulag, addig az idegen szók fonetikus helyesírását csak kemény harc után fogadta el a tanács. Okosan tette. Végre is az írás és olvasás ma már a nemzet nagy egyetemének közös kincse s nem csupán a felső tizezerek privilégiuma. Ez pedig döntő szempont. Miért kelljen a nép millióinak megtanulni, hogy *ph* tulajdonképpen *f*, a *s* pedig *sz*; miért hogy a telegraph = telegráf, a phonograph = fonográf, a minister pedig miniszter. E mellett azonban ínt a tanács, hogy azokat a szókat, amelyekre jó magyar szavunk van, ne fejezzük ki idegen szóval. Ez is okos tanács. Nálunk sokan leledznek ebben a hibában, mert azt hiszik, hogy az idegen szók használásával műveltebbeknek látszanak, holott akárhányan csak nevetségessé lesznek.

A magyar helyesírás alapja az egyszerűség és természetesség. Az élet is e két szempont felé törekedik. Helyesen teszi az országos közoktatási tanács, ha ez elveket minél jobban érvényesülni engedi.

A Nagy-Kanizsán megjelenő *Zala* lap társunk és utána az *Egyetértés* s Daruay-muzeumát eszkamotálták Sümegről s Keszthelyre vitték át. No, de már nem engedjük, hogy ettől az érdekes gyűjteménytől megfosszák városunkat. Ha legalább a keszthelyiek a Balatont vagy a Hévízét adnák érte cserébe, Isten neki, valahogy csak belenyugodnánk az üzletbe, de teljesen ingyen, ez már lehetetlen. Különböznélnek tessék megijedni. A muzeum ott van a régi helyén s a gazdája szívesen megmutatja az érdeklődő közönségnek.

H I R E K.

— **Iskolai ünnepek.** A sümegi ipariskola június 9-én tartotta meg a koronázás évfordulója alkalmából rendezett ünnepét. Bánfi Alajos megnyitó szavai után Cserny Béla tanító szép felolvasást tartott a koronáról és királyról, Piros Lajos II. oszt. tanuló Tóth Kálmánnak *A házról* írt költeményét, Horváth Lajos I. oszt. tanuló Petőfinek *A szabadság*, Fekecs Sándor pedig

— kopókkal. A nádasban végződő sűrű vágás biztos eredménnyel kecsgetett bennünket. Előretörtve igyekeztünk a nádas közelébe. Itt azután egy csinosan készített nádkunyhót találtunk széles nyílással és én jól láttam a börtarisznyát és a fényes kétsövű puskát a nyílással szemközt felakasztva lebegni. Úgyes és gyorsan eszközölt hátrafelé nyomulással tömörültünk egységes hadoszloppá és halált megvető bátorsággal húzódtunk a nyírlaki tűzhely megvédésére.

Jó helyük is volt a szegény legényeknek, hisz oly helyen tanyáztak, hol nehezen voltak csak felfedezhetők és üldözés esetén ott volt buvóhelyül a környező nádas, a vágás s ezentul mindenfelé az erdő.

A nyírlaki erdő lehetett mintegy ötszáz hold. Ehhez csatlakozott a gyömörői *sötét* erdő észak felől, mely egész a gógánfai határig terjedt. A Nyír-Lak és Tótvár közötti patakon át-gázolva elérték az ottani erdőt, mely ismét határos volt a veszprémi püspökségnek akkor még a mai államutgig terjedett erdejével s innét folyton erdőben haladva a Bakonyra azon rengeteg erdejében állapodtak meg, ahol kedvük tartotta.

Ma már a nyírlaki erdő meggyérült; Tótváron van egy kis erdőcske. A püspökségi erdők összezsugorodnak. A gyömörői „sötét erdő” valami tíz szál fa képviseli; a gógánfai hatszáz holdas nyírrel talán 100 holdra való van. — az is végleges kivágás alatt. A türjei prépostság uradalmaiban felnyíre apadt az erdőterület. Eötvösön szintén. A dergeci pusztán is buzát termő földde alakult át a még férfi korát élő szép erdő nagy része. Hetefőn eltűnt az erdő, Ukkon, Szegváron, Galsán, Hosztóton, —

szintén Petőfinek *A magyarok Istene* című költeményét szavalta. Az igazgatónak zároszávai után a Himnuszt énekelték s ezzel az ünnep befejezést nyert.

A *csabrendéki áll. elemi iskolában* folyó hó 8-án ünnepelték meg a koronázás évfordulóját. Az ünnepség a róm. kat. templomban reggel 8 órakor tartott hálaadó isteni tisztelettel kezdődött. Mire után a zöld gallyal feldíszített iskola udvarban kezdődött az iskolai ünnep a Himnusz elénekésével. Ezt Farkas Sándor igazgató-tanító megnyitó beszéde követte. Schreimer Gyula IV., Istenes Erzsébet VI., Glücksmann Regina V., Lengyel Imre IV. és Nagy Imre V. oszt. tanulók hazafias költeményeket szavaltak s közben a Főti dalt énekelték. Az ünnepet méltató alkalmi beszédet Csepreghy Gábor tanító tartotta. Az ünnepet a Szózáttal zárták be.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Sadghy* János sümegi járásbíróági albirót a IX. fiz. oszt. 3-ik fokozatából a 2-ikba nevezte ki.

— **Városi gyűlés.** Sümeg képviselőtestülete június 9-én rendkívüli gyűlést tartott. Ezen a tagok igen gyér számmal vettek részt, úgy hogy *Posszonyi* József városbíró sajnálattal konstatálta, hogy a tagok csekély száma miatt a gyűlés érdemleges tárggyában, a legelő-nyilatkozat ügyében határozatot nem hozhat. *Lukonich* Gábor dr. erre ajánlotta, hogy a városbíró a meghívóban kösse lelkükre a képviselőknek, hogy köteleseiket teljesíteni s a gyűlésen megjelenni szíveskedjenek. Egyben elhatározták, hogy a jövő gyűlést a törvényszabta 30 napon túl július hó 14-én tartják meg. *Biró* József dr. felszólalt az ellen, hogy a városháza előtt mozsarazzanak, mert eseleleg a közeli házakban fekvő betegekre ez rossz hatással lehet; kérte hát a gyűlést, hogy a mozsarak számára más helyről gondoskodják. A gyűlés erre utasította az előjáróságot, hogy ezután akár a hazai, akár az egyházi ünnepek alkalmával a mozsarazás a váról történjék. A legelőügyben a közbirtokosság megbízottja *Kaufmann* Géza kérte a gyűlést, hogy egy megbízottat küldjön ki, aki a közbirtokosság jogi képviselőjével, *Bárdi* Ferenc dr. ügyvéddel egyetemben állapítsa meg, micsoda birtokok tartoznak a közbirtokosságra s ezeket a nyilatkozatba helyrajzi számok szerint sorolják föl. A gyűlés ez ügyben *Posszonyi* József városbíró-t küldte ki. *Szakmáry* Lajos szombathelyi lakos három indítványt nyújtott be írásban. A jövő közgyűlés tárgyszorozatába tüzték ki. Végül olvasták a belügyminiszter rendeletét, amely megköveteli, hogy a város kezelésében levő alapok elhelyezését évről évre névszerint való szavazással döntsék el. A mult közgyűlés a városbírónak ez érdemben tett előterjesztését már elfogadta, a jövő közgyűlésen a névszerint való szavazással is döntenek e kérdésben. Ezután a gyűlés eloszlott.

— **A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület** *Hertelendy* Ferenc orsz. képviselő elnökletével f. hó 12-én rendkívüli közgyűlést tartott. Ezen az elnök először is örömmel jelentette, hogy a nyáron nevezetes vendégei lesznek az egyesületnek. *Károlyi* Sándor gróf, *Baross* János dr. és *Bujánovits* Sándor lejjönnek és felolvasásokat tartanak a szövetkezet eszméjéről. — Evvel kapcsolatban elhatározták, hogy *Fabianits* Gyula

utóbbi határban a községi erdő kivételével — kivágták az erdőket. A rigácsi szép erdő teljesen eltűnt s mi maradt Sárosd, Hany, Bodorfa és Káptalanfa erdősegeiből? Itt az Esterházy birtokon van még erdőség és erdő üzem. A rendeki, sümegi erdők nagy része, tisztelekre méltó kivételével a város által gondozott erdőmaradványnak, talán csak azért állanak még, mert a talaj gabonatermelésre eredménnyel nem használható, részint, mert azokat az erdőtvény oltalmazza.

A puskapor feltalálása, illetőleg az ágyuknak javuló szerkezete és így rombolásra alkalmassá válta után a 16-ik századtól kezdve egyenkint tűnnek el a hajdan biztosan dacoló várak. Soknak még csak helyét is nehéz meghatározni. Mig mások romjai még most is küzdenek az enyészettel és akaratlanul is a régi időkre fordítják figyelmünket.

A törökök kiűzése után a magántulajdont képező várakat és sásfészeket nem engedte a kormány fentartani. Erre a sorsra jutottak a királyi vagy kir. hadakkal ellátott kisebb várak is. Így tűnt el Sümeg várának fénykora, melynek most is tekintélyes romjai még soká fogják hirdetni a késő unokáknak a régi dicsőséget.

A kisebb Tátika, melyet Róbert Károly király cserélt el a veszprémi püspöktől és érdekes multtal bír, már majdnem teljesen romokban hever.

De nyomát sem látni a fontos Szeghvár-nak, melynek és a hasonlóvá városnak környékén fennmaradt a kis Szegvár falu. Hol van az erőszakos beregzői Hagymásiak szentgróti vára? — Hol Tótvár és a Gyömörérek Tólvára?

tagnak nagyszabású dolgozatát a gazdasági szövetkezetekről felküldik Baross-hoz tanulmányozás és megvalósításra való javaslatot végett. — Ezen a gyűlésen választották meg a titkár is *Vogt* Ede személyében a 14 pályázó közül. — Tárgyalták még, hogy Zalában a munkás- és család-segítő pénztárak szegényes állapotban vannak, minek az oka, hogy a nép itt még nem ismeri ezt az intézményt s tervébe vették, hogy téli felolvasásokkal ismertetni fogják ezt a néppel. Gyűlés után kiementek az új szőlőtelepre, ahol *Zuss* Antal az új szőlőültetéstől tartott előadást.

— **Közigazgatási bizottsági gyűlés.** Zalavár-megyei közigazgatási bizottsága Jankovich László gróf dr. főispán elnöklétével f. hó 11-én tartotta rendes havi ülését. Az alispáni jelentés szerint májusban a házi állatok egészségi állapota nem mondható kielégítőnek, mert hét községben volt sertésorvadás, 20 községben pedig sertésvész. Előfordult még szörványosan a lépfene, hólyagos kiütés, s a sercegő üszög. A közigazgatási bizottság Keszthelyre egy állami anyakönyvvezetőnek kinevezését szükségesnek látja s erre kéri a belügyminisztert. A kereskedelemügyi miniszter tudatja a közigazgatási bizottsággal, hogy a Pacsára kért távirtdahivatalt ugyan kívánatosnak tartja; de csak az esetben létesítheti, ha a 4000 koronát tevő költségnek felét az érdekelttség elvállalja; felhívja tehát a bizottság a pacsai járás főszolgabíróját, hogy ez irányban az érdekelttséggel tárgyaljon. A baksai körjegyzőséghez tartozó községeket a bizottság új anyakönyvi hivatalos helyiség berendezésére kötelezte. — Némethy Ferenc turniscai körjegyzőt az utadó behajtása körül elkövetett mulasztás miatt reá kirott 30 korona bírság ellen való felebbezésével elutasította. Némethy Ignác szentantalfai anyakönyvvezető tiszteletdíját a bizottság 200-ról 300 koronára kéri felemeltetni.

— **Választási mozgalom.** A Bartha Miklós elnöklété alatt álló függetlenségi és 48-as párt f. hó 9-én Nagykanizsán nagyszabású szervezkedő gyűlést tartott. A középpontból Bartha Miklós, Holló Lajos, Molnár Jenő orsz. gyűlési képviselők, Bartók Lajos, Lázár Pál, Sümegei Vilmos vasárnap reggel érkeztek Nagykanizsára, sokan vettek részt a megyehelyi függetlenségi vezérférfiak és nagyszámú közönség. Sümegei Eitner Zsigmond és Chappon Károly báró utaztak le az alkalomra Nagykanizsára. A népgyűlést Tuboly Viktor nyitotta meg. Első ízben Holló Lajos, majd Bartók, Molnár, Bartha és Sümegei Vilmos tartottak nagy hatást keltő beszédeket. Ugron Gábor táviratban üdvözölte a gyűlést. Végül lelkes éljenzéssel Holló Lajost a jövő választásra képviselőjelöltül kiáltották ki. Délután Kis Kanizsán tartottak gyűlést. A pártvezető gyűlés este 7 órakor a *Szarvas* vendéglőben folyt le, ahol megalakították a megyei szervező bizottságot. Elnöke *Bogyay* János, társelnökök: *Csillag* Gyula, *Dervarics* Imre, *Vizlendvay* Sándor, *Csertán* László, *Eitner* Zsigmond, *Szalay* Lajos, *Bakó* Gyula, *Nagy* László, *Dervarics* Ákos, *Kele* Antal dr., *Csempe* Kálmán dr., ifj. *Thassy* Imre. — *Bartha* Miklós és *Bartók* Lajos jun. 10-én Eitner Zsigmond társaságában a Balatonon át Badacsonyra, majd Sümege jöttek. Itt időzésük

Még előbb, mint ez aránylag védettebb helyek, számtalan község pusztult el, melyeknek neveit még némely helyen a dülők elnevezése fentartotta, másoké pedig csak a hagyományból vagy okiratokból deríthető ki.

E helyek felsorolása hézagossá, amennyiben csak azokra szorítkozik, melyekről az irónak tudomása van.

A rendeki határban elpusztult Chab s alighanem ebben a határban feküdt Hobaj község is. A Csab család még virágozik, a Hobayak ellenben kihaltak.

A mihályfai határban feküdt Bech, melynek nevét a bécsi dülők fentartotta.

A gyömörői határban három falu volt: Kis-, Nagy- és Kápolnás Gyömörő.

Az ukki határban feküdt Mindszent, a régi írásmód és a nép nyelve szerint még most is Mindszent. Templomának romjai még gyermekkoromban megvoltak, azonban területe mintegy 20 év előtt a Sztankoránszky családból kisbirtokos családába menvén át, már csak az emelkedettebb halom és a dülők neve emlékeztetnek az elpusztult községre.

Gógánfa község határában feküdt Törkeny; északnyugati részén Máhó és északkeleti részén Kurmend. Mindkettő a Marcal folyóig terjedő határral.

Máhó épületromjaiból még a múlt század első felében voltak maradványok. Törkeny és Kurmend létezését csak okiratok tartották fenn.

Megyer község és részben Rigács község határában Kurmendedél szemközti éjszakra a Marcal tulsó partján feküdt Herbóthfőde.

alatt fölmentek a várba, hogy a tájék szépségében gyönyörködjenek, megnézték Kisfaludy Sándor szobrát és szülőházát és Darnay Kálmán muzeumát. Itt különösen a kézirat-gyűjtemény kötötte le a magyar irodalom e két nagynevű tagjának figyelmét. 11-én este *Eitner* Zsigmond társaságában megjelentek az iparos ifjuság egyesületében, ahol *Balasics* József lendületes beszédben üdvözölte őket. Szavaira *Bartha* választott, fejtegetve azokat a tényezőket, amelyek nélkül a magyar ipart meglermenteni, a kisiparosok sorsát megjavítani s a nemzet politikai és közgazdasági függetlenségét kivinni nem lehet. Innen a polgári körbe mentek föl az előkelő vendégek, ahol Kondor Lajos néhány szívből fakadt szép szóval üdvözölte őket s köszöntö meg látogatásukat. Első sorban itt is *Bartha* tartott beszédet, kifejezve, hogy jól esik a fővárosi embernek a vidék tiszta, jó levegőjében felüdülni, érteve azt szellemi és erkölcsi tekintetben is. A közönség óhajására *Bartók* is tartott beszédet, különösen kiemelve, minő fontos tényező a nemzet életében az iparos osztály szerszáma. Mindkét helyen nagyszámú közönség fogadta a vendégeket és szíves lelkes ovációban részesítette őket. Másnap elutaztak Sümege felé.

— **Ügyészségi megbízott.** Az igazságügyminiszter *Zakal* Lajos perlaki gyakorkló ügyvédet a nagykanizsai kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul rendelte ki.

— **Megjutalmazott cseléd.** *Malatinszky* Ferenc zalacsányi földirtokos Zalacsányban folyó hó 2-án nagy népünnepélyt tartott abból az alkalomból, hogy egyik gazdasági cselédjét, *Krápec* Ferencet, aki negyven éven át volt majeros gazdái szolgálatban, a földművelésügyi miniszter híj szolgálatáért elismerésnek jelekül díszoklevéllel és száz korona jutalommal tüntette ki. Az ünnepélyen jelen voltak: *Bogyay* Máté országgyűlési képviselő, *Batthyány* József gróf, *Nunkovich* Vilmos, *Haudek* Ágoston dr., a zalavári bencésrendű apátság jószágkormányzója, *Malatinszky* Lajos járási főszolgabíró, *Blaha* Sándor dr. járási szolgabíró stb. *Haudek* Ágoston dr. kormányzó, megyebizottsági tag, a vármegeye főispánjának megbízásából átadta *Krápec* Ferencnek a minisztertől érkezett díszoklevelet és pénzjutalmat szép és megható beszéd kíséretében.

— **Tanitógyűlés.** A *Zalavármegyei Általános Tanítótestület* ez évi rendes közgyűlését *Perlakon*, július 3-án és 4-én fogja megtartani a következőrenddel: Július 3-án délután 6 órakor előérkezik az állami iskolában. Utána ismerkedés a nagyvendéglőben. Július 4-én reggel 8 órakor *Veni Sanctus*. Míse után *Gasparits* Márk szerzetes-szabadsághős emlékoszlopának megkoszoruzása az elnök beszédje kíséretében. 9 órakor közgyűlés a „Társaskör” nagyvendéglői helyiségében következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 3. Évi jelentés. Irta és felolvassa: *Valigurszky* Antal alelnök. 4. „A házi és iskolai védelemről”. Irta és felolvassa: *Nagy* Ferenc draskoveci tagtárs. 5. „Az állatvédelemről”. Irta: *Hajgató* Sándor. Felolvassa: *Farkas* Vilma tagtársnő. 6. „A növényvédelemről”. Irta és felolvassa *Kaan* Irma tagtársnő. (10 perc szünet.) 7. „A testi szeretet és bot”. Irta *Körmendy* Pál. Felolvassa: *Kertész* József. — Ülés után társaséled a nagyvendéglőben. E közgyűlésre a m. t. tagokat és érdeklődőket meghívja: N. Kanizsán, 1901. jun. 12. *Szalay* Sándor, testületi elnök. — Az elszállásolást óhajtok június 27-ig jelentkezzenek *Tóth* Sándor perlaki áll isk. igazgató úrnál. Mivel az elszállásolás korlátozott számban történhetik, azok a t. tagtársak, kik megtehetik, csak a közgyűlés reggelén érkező vonatokkal szíveskedjenek jönni. A Zalaegerszeg vidékéről jövő tagtársak kedvező vasuti összeköttetéssel Nagykanizsára feljöhhetnek július 3-án az innen délután 2 óra 47 perckor induló vonatkozó csatlakozva. A vasuti állomás *Mura-Király*. Innen Perlakra kocsin 20 perc. Minden kocsin (esetleg 5 személyre is) 2 kor. — Minden tagtárs szíveskedjék az érkezés idejéről is értesíteni *Tóth* Sándor igazgató urat, hogy kellő számú kocsiról gondoskodhassék. E célból a visszautazáskor is nála kell jelentkezni.

— **Iskolai vizsgálatok.** A helybeli áll. reáliskolában az évvégi vizsgálatok sorrendje a következő: június 17-én d. e. rom. kat. vallásan I—IV. osztály; ugyanazon d. u. 8 órakor torna-vizsgálat és verseny I—IV. osztály; 18-án d. e. magyar, német, földrajz I. osztály; d. u. izraelita vallásan I—IV. osztály; 19-én d. e. természetrajz, számtan, mértan II. osztály; 20-án d. e. magyar, német, francia, történet III. osztály; 21-én d. e. algebra, mértan, szabadkézi rajz IV. osztály; ugyanaz nap d. u. természetrajz, számtan, mértan I. osztály; 24-én d. e. földrajz, fizika, számtan, mértan, szabadkézi rajz III. osztály; d. u. magyar, német, földrajz II. osztály; 25-én d. e. magyar, német, francia, földrajz IV. osztály;

d. u. ének I—IV. oszt., gyorsírás III—IV. osztály. — A vizsgálatok d. e. 8. d. u. 2 órakor kezdődnek. Június 29-én reggel 1/8 órakor mise, utána záróünnep. — A vizsgálatokra és a záróünnepre a t. szülőket és a tanúgy t. barátjait meghívja az igazgatóság.

A *csabrendeki állami elemi iskola* vizsgálatának rendje: június 22-én rom. kat., 23-án izr. hittanvizsga; 24-én d. e. a III. leány-oszt., d. u. a III. fiú-osztály; 25-én d. e. az I. fiú-, d. u. az I. leány-osztály; 26-án d. e. a II. fiú-, d. u. a II. leány-oszt.; 27-én d. e. a IV. V. VI. fiú-, d. u. a IV. V. VI. leány-osztály; 28-án Te Deum és az évi értesítők kiosztása.

— **A kisiparosok sorompóba lépnek a következő választásoknál, hogy az ő igényeik is tekintetbe véssenek.** A választások idejére emlékiratot adnak ki 12 pontban. Első sorban követelik az önálló vánterületet, az általános választási jogot, a házi tűzhelyvédelmet stb. s képviselőnek olyan embert választanak aki érti és védi a hazai iparügyet, legalább érdeklődik ez iránt.

— **Az olasz borvám fölemelése.** Olaszország, a Németbirodalom és Ausztria-Magyarország a közelmúlt napokban már megállapították az olasz határon átszállítandó borokra néve a vántot. A közös megállapodás szerint a most érvényben lévő borvám kautzula megszűnik és a mostani tarifákat 25% kal felemelik. Ezzel szemben azonban Olaszország újabb kedvezményeket kap, főképp a palack és pezsgőborok szállítására néve. A három birodalom e közös határozata a bortermelőket, kik az olasz bor behozatala ellen már oly sokszor felszólláltak, nagyon közölről fogja érdekelni.

— **Nagy szárazság.** Sívárgó tekintettel nézünk már hetek óta az égbőlra és várva várjuk, hogy az ég csatornáit megnyíljanak. Május elseje óta nem volt esőnk. Ember, állat, növényzet egyaránt megsínyli e tropikus időjárást. A mezőkön kiszáradt a fű, a kalászos vetések alig tudnak fejlődni. Cserepes, kőkemény a föld. Ha még sokáig kell nélkülözni az esőt, a legelő jószág éhen fog veszni és vetéseink megsilny a nap forró sugarai alatt. Mikor e sorokat írjuk, környes-körül fellök révedeznek; végre-valahára e hó 10-én d. u. 5 órakor megirgalmozott az ég s megindult az eső, mely éjfélig tartott. Az eső a növényzetre jótékony hatással volt, úgy hogy ismét jobb reményekkel nézhetünk a közel jövő elé.

— **Nyári táncmulatság.** A sümegei polgári önképző-kör 1901. évi június hó 30-án könyvtára javára saját kerti helyiségében tekeversennyel egybekötött zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Belépő-díj: személyenkint 1 korona. Felül-fizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtat a kör. Tekeverseny kezdete délután 8 órakor. Táncmulatság kezdete este 7 órakor. Rossz idő esetén a mulatságot július hó 7-én tartják meg.

— **Meghívó.** A sümegei önkéntes tűzoltó-csapat ruhaalapja javára 1901. évi június hó 23-án a Kisfaludy-féle kertben táncmulatságot rendez. Belépő-díj: személyenkint 80 fillér. Kezdeté délután 4 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot ugyanazon a napon a tűzoltóság szertár helyiségében tartják meg. Felül-fizetéseket köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtatnak.

— **Szálló-átvétel.** A Korona-szálló bérlőt cserélt. A mostani bérlőtől, özv. *Simonics* György-nétől az eddigi főpincér, *Mesterházy* Sándor vette át. Mint halljuk, az új bérlő alapos változást fog a Koronán eszközölni s mindenképpen azon lesz, hogy a közönséget teljesen kielégítse. Ez a változás rá is fér a Koronára. Az új rend nem csupán bérlőjének fog előnyére válni, hanem lakosságunknak is, mert fontos érdeke, hogy jó nagyvendéglője legyen a városnak, ahol az idegenek szívesen megszállnak. Mi részünkről minden haladást érdeme szerint méltányolni fogunk.

— **Fényképész.** *Istvánffy* és *Décsey* készthelyi fényképészek városunkban időznek. E cég kitűnő jó munkájáról vidékünkön is ismeretes. Mindazoknak, kik jó képekre reflektálnak, a céget legmelegebben ajánljhatjuk.

— **Tolvaj cigányok.** Folyó hó 10-én egész cigánykaraván lepte meg Sümeget. Nem kevesebb, mint 34 tágból állott ez a karaván. A házakat azután ostrom alá fogták. *Csillag* Andrásnéval avult ruhákat akartak vásárolni s a vásár közben két karkötőt elloptak. Nagy csődület közben a rendőrségre vitték a tolvajokat, akiket később a járásbírósaág börtöne vett oltalma alá.

— **Öngyilkos csőz.** *Zelenka* György csabrendeki csőz házastárs természetű és iszákos ember lévén, folytonos perpatvarban élt feleségével. E hó 7-én délben részeg fővel tért haza Sümege felé, amikor újból összeköltönbözőtt feleségével. Veszékedése alatt a kabátja belső zsebéből kiesett egy

töltött pisztolyt, melynek láttára az asszony annyira megrémült, hogy a szomszéd padlásán elrejtőzött. Alig hogy felesége néhány percig rejtőzködött, lövést hallott. Rosszat sejtve, rejtékhelyét elhagyta és visszasietett udvarára. Amint az udvarra lépett, férje már holtan feküdt a földön. Az öngyilkosságot beszámíthatlan állapotban követte el.

— **Eladó zongora.** Néhai özv. Székely Gusztáv úr zongorája szabad kézből eladó. Tudakozódhatni özv. dr. Jenvay Gézáé urnőnél.

— **A Balatontavi gőzhajózás menetrendjét** lapunk kiadóhivatalában az érdeklődők megtekinthetik.

— **Kőbányai palacksör** folyton frissen töltve, $\frac{1}{10}$ literes üvegekben 16 kr. Együttal felhívom a t. közönség figyelmét az ementali, grol, imperial és sárvári romador sajtokra, továbbá a lipői és juburóra, melyek üzletben $\frac{1}{2}$ és 1 kilós bödönökben is kaphatók. Vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán friss szombathelyi frankfurter, pariser és szafaládé kapható. Ezenkívül állandóan tartok friss lőtésű *Regedei, Mohai, Petanci, Gieshübl mattoni, Rohitsi Templom forrás, Szalvator, Karlsbadi, Király és magyar selters, Kisingeni Rákóczy forrás* savanyú és *Hunyadi, Arany J., Erszébet és Paula* budai keserűvizeket. Továbbá permetezéshez szükséges kékgalic, kénvirág, ugy-szintén a szőlőkötözéshez Jutafonál és Raffia háncs jutányosan szerezhető be üzletben. *Berecky Gyula, Sümege.*

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Nagy-Görbő község 657 kat. holdat tevő vadászterülete folyó évi június hó 18-án délután 3 órakor Nagy Görbőn a községbíró házában 1901. évi augusztus hó 1-től kezdődőleg 6 évre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe kiadatik.

Az árverési feltételek Zala-Mihályfán, a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zala-Mihályfán, 1901. június 10.

Lohonyai Elek,
körjegyző.

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Kis-Vásárhely község 448 kat. holdat tevő vadászterülete f. é. június hó 18-án délelőtt 10 órakor Kis-Vásárhelyen a községbíró házában 1901. évi augusztus 1-től kezdődőleg 6 évre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe kiadatik.

Az árverési feltételek Zala-Mihályfán, a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zala-Mihályfán, 1901. június 10.

Lohonyai Elek,
körjegyző.

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Szalapa község 215 kat. holdat tevő vadászterülete folyó évi június hó 18-án délelőtt 8 órakor Szalapán a községbíró házában 1901. évi augusztus hó 1-től kezdődőleg 6 évre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe kiadatik.

Az árverési feltételek Zala-Mihályfán, a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zala-Mihályfán, 1901. június 10.

Lohonyai Elek,
körjegyző.

Zschesche József

gőzmalom-tulajdonosnál Sümege
egy szép másfél éves vörös-tarka, igazolvány-
nyal ellátott

tenyészbika

eladó.

2718. sz. é. 1901.

Árverési hirdetés kivonat.

A sümegei kir. járásbíró mint t. közhírré teszi, hogy Mosonyi Henrik végrehajtható Kaposos Sándorné, Borbély Mária, t. gyám által képviselt kisk. Kaposos Pál és Máia végrehajtható szüvedők 1-eni 60 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtható ügyében az árverést a sümegei kir. járásbíró területén levő szigótvárosi 118. sz. tjkben 137 138. hrsz. alatt Kaposos Rozália, Kaposos Mária, József, Sándor, Julianna férj. Topolcsai Jánosné, Kaposos Anna és Mihály tulajdonú felvett ingatlanra az 1881. évi LX-ik t.-c. 156. §-a pontja értelmében egészben 874 koroná ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi augusztus hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor Zalaúszot község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis 87 koroná 40 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

Kir. járásbíró mint t. közhírré teszi, Sümege, 1901. május hó 29-ik napján.

Saághy kir. aljbíró.

Wilhelm-féle

csúsz és köszvény ellenes

vértisztító-tea

csomagonként 2 koronáért
minden gyógyszerárban kapható.

Mesterházi Sándor

A KORONA-SZÁLLÓ BÉRLŐJE
SÜMEGEN.

Értesítés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséggel tudatni, hogy a sümegei Korona-szállót a mai napon átvettem és azon leszek, hogy a n. é. közönség minden igényeinek megfelelhessek.

Kőbányai sör folyton frissen kapható.

Jó konyháról, italokról és szolid kiszolgálásról gondoskodtam, miért is a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem.

Kitünő tisztelettel

Mesterházi Sándor.

vendéglős.

Minden
háziasszony
és anyja

üdvözölhető, aki az egészség,
takarékoság és józre való
tekintetből a Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé (mely
csak az ismert eredeti
csomagokban valódi) hasz-
nálja.

2715/1k. 1901.

Árverési hirdmény kivonat.

A sümegei kir. járásbírósa mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a sümegei takarékpénztár végrehajtónak kiskoru Vitar Mária és Kálmán végrehajtást szenvedők elleni 950 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegei kir. bíróság területén levő a csáfordi 395. sz. tjkvben 1296 hrsz. alatt kisk. Vitar Mária és Kálmán bécsi lakosok tulajdonául felvett ingatlanra 1430 k. ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1901. évi augusztus hó 19-ik** napján délelőtt 10 órakor Csáford község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 143 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság. Sümege, 1901. évi május hó 28-án.
Saághy kir. aljbíró.

Remek kivitelű Képes Levelező-Lapok

10 darabonkint

30 és 20 fillérért,

valamint

Sümegei látkepes levelező-lapok

dús választékban kaphatók

HORVÁT GÁBORkönyvnyomda, könyv- és papirkereskedésében
Sümege.

A szőlő peronoszporája

ellen való

védekezéshez legjobb anyag a

Dr. ASCHENBRADT-féle

„Bordói por“.

Leszállított ára Budapesten:

50*kgos zsákokban á kg. 70 fillér, 10 és 5
kgos zsákokban á kg. 74 fillér.*Használata olcsóbb, biztosabb, a levélnek
jóban tapad, mint a rézgálic, a permetezőt
sohasem dugítja.*A magyar-évi m. kir. gazdasági akadémia
növényélettani állomása kísérletének fényes
eredménye; 450 magyar gaeda bizonyít-
ványa bárkinek díjtalanul megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

BUDAPEST, V., Alkotmány-uca 31. sz.

Megrendeléseket elfogadnak a vidéki
megbízottak is.

Megbízott:

Darnay Kálmán

Sümege.

2446/1k. 1901.

Árverési hirdmény kivonat.

A sümegei kir. bíróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a sümegei takarékpénztár végrehajtónak Pál Sándor végrehajtást szenvedők elleni 400 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegei kir. járásbírósa területén levő a batyki 21 számú tjkvben Pál Sándor tulajdonául felvett I. 152/b hrsz. ingatlanra 221 kor. I. 242/b hrsz. ingatlanra 283 kor. I. 354/b hrsz. ingatlanra 196 kor. I. 630/b hrsz. ingatlanra 102 kor. I. 793/b hrsz. ingatlanra 68 kor. I. 795/b hrsz. ingatlanra 67 kor. I. 1014/b hrsz. ingatlanra 117 kor. I. 1439/b hrsz. ingatlanra 73 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1901. évi**

Julius hó 13-ik napján délelőtt 10 órakor Batyk község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 25 kor. 60 fil., 17 kor. 70 fil., 9 kor. 10 fil., 6 kor., 5 kor. 90 fil., 10 korona 50 fil., 6 kor. 50 fil. készpénzben vagy az 1881. LX t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt i. m. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósa mint tlkvi hatóság
Sümege, 1901. évi május hó 23-án.
Saághy kir. aljbíró.

ISTVÁNFFY és DÉCSEY

fényképészek.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy több oldalról jött szives felszólítás folytán elhatároztuk, hogy itt **Sümege**n rövid időre terjedő

fényképészeti felvételeket

eszközlünk.

Minthogy itteni műtermünkben csakis elsőrangú fényképek készülnek, úgy kérjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy bennünket becses látogatásával megtisztelni sziveskedjék, ahol munkánk jóvoltáról mindenki saját maga meggyőződhetik.

Felvételi helyiségünk **özv. Ralle Józsefné urhölgy házában** van. Ugyanott felvételek minden nap, — még borús időben is, — reggel 8 órától, este 6 óráig készülnek.

Kiváló tisztelettel

Istvánffy és Decsey

fényképészek.

VÁSÁROLJUNK MAGYAR RÉZGÁLICOT!

„Hungária“

műtrágya, kénsav és vegyi ipar részv.-társaság gyarából.

Annak dacára, hogy hazánkban vannak gyárak, melyek kitűnő minőségű rézgálicot (kékkövet) gyártanak, hazai kereskedőink egy kis része, de főleg oly intézmények, amelyeknek hivatásos kötelességük volna, hogy a magyar ipart támogassák, külföldön vásárolják a rézgálicot. Ez szerintünk nem felel meg a magyar gazdaközönség intenczióinak és ezért közvetlen a t. gazdaközönséghez fordulunk azon kérésünkkel, hogy csakis magyar gyártmányú rézgálicot vásároljon.

A magyar rézgálic jobb is mint a külföldi, mert mint a vegyelemzések bizonyítják, a kir. közjegyző által a gyártás színhelyén vett minták

99.61 és 99.36%

részulfátot tartalmaznak, tehát minőség tekintetében a legkitűnőbb gyártmány érdekében kérjük a t. gazdaközönség támogatását.

Minden oly rézgálic, mely a szőlő fürt védjegyét nem tünteti fel, nem tőlünk ered és az a t. gazdaközönség ne vásárolja.

Saját érdekében kérjük, hogy addig ne tessék rézgálicot vásárolni, míg az árát alanti czégnél meg nem tudakolta.

A vegyelemzés minden elárusító helyen megtekinthető.

Kapható:

MÁRKUS SALAMON FIA czégnél, SÜMEGEN.

Szóda és Raffa szőlőkötöző hancs is a legjutányosabb árban.

A szőlő
OIDIUM betegsége
ellen a legjobb szer a
Dr. ASCHENBRANDT-féle
RÉZKÉNFOR.

Leszállított ára Budapesten: 50 kgos zsákokban à kg. 50 fillér; 10 és 5 kgos zsákokban à kg. 54 fillér.
Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle; biztosabb, mert a lombhoz tapad, a szél le nem fújja; ajánlatosabb — mert a mustot nem bűdösíti — mint a tiszta kénpor vagy a kénmáj.

== A szőlő érését sietteti, a természetes minőségét javítja. ==
Sok termelő megtakarított vele egy permetezést a peronospora ellen és megvédte vele szőlőjét az őszi rothadástól

☛ Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a
„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“
BUDAPEST, (V. Alkotmány-ucca 31. sz.)
Megrendeléseket elfogadnak a vidéki megbízottak is.

Megbizott:
DARNAY KÁLMÁN,
Sümege.

2853. sz. [tk. 1901.

Hirdetmény.

Tekenye község telekkönyvei birtokszabályozás következtében az 1869 évi 2579 számú szabályrendeletre képest átalakítanak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottak.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1901. évi július hó 9-ik napján fog kezdődni.**
Ennél fogva felhívtnak:

1.) az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezett ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2.) Mindazok, akik a telekbejegyzésekben nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kifizetett határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3.) Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak de telekkönyvi bekelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX t.-c. 15—18 és az 1889. XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt, szóval ismerje el és a tulajdonjog bekelezésére

engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a belyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4.) Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, úgy szintén az ily

bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a belyementesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság, Sümege, 1901. évi május hó 31-én.

KOHN TESTVÉREK
vas- és gépkereskedők
— SÜMEGEN. —

Ajánlják az Urbanla,
Wermorel-rendszerű és Turul permetezőket
a legolcsóbb árért.

A „TURUL“ permetező magyar gyártmány és magyar találmány, kiemelhető légkazánnal, elpusztíthatatlan és könnyen kezelhető.

Kézi és háton hordható kénporozók 4 kor.-tól 27-ig.

Ajánlanak továbbá
szállítható és befalazható takaréktűzhelyeket,
konyha berendezési cikkeket
és mindennemű
GAZDASÁGI- és VARRÓ-GÉPEKET
a legjutányosabb áron és részletfizetésre is.

GYOMOR BETEGEKNEK!

Mindazoknak, — kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, éretlen gyümölcs, nehezen emészthető forró vagy hideg ételek evése vagy a rendetlen életmód által

gyomor-fájás, gyomor-görcs, gyomor-lób. nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban szenvednek, — ezen jó háziszert, melynek kitűnő hatását már számos éven át kipróbálták, a legelőszobban ajánljhatjuk. E háziszert az ismert

EMÉSZTŐ- és VÉRTISZTÍTÓ-SZER, a
HUBERT ULRICH-féle „NÖVÉNY-BOR“.

Ezen növény-bor kiváló gyógyhatású növényekből és jó borból lesz készítve, midáltal az ember emésztési szervét főlésztli és erősíti, anélkül, hogy hashajtó szer volna. — A növénybor a vérkeringési akadályokat eltávolítja és a vért a betegséget előidéző anyagokból kitisztítja. Azonkívül hatásosan elősegíti az egészséges vérbepoódást.

Ha a növénybort kellő időben használatba veszik, a betegségeket már csirájukban megfojtja. Ezért ne mulassa el senki e növénybort más, egészségtelen szereknél előnybe részesíteni. Betegségek, mint **fejfájás, bőrgyógyászat, gyomorbetegség, rosszullet hányással,** mely baj idült **gyomorbetegségeknél** nagyobb mérvben szokott fellépni, sok esetben néhányszor való ivás után gyógyíthatnak.

Székszükülés és ennek kellemetlen következményei, mint **kólika, szívdobogás, álmatlanság,** valamint vértórtulás a májban, lépben és ereken **(aranyeres fájdalom)** növényborom által gyorsan és sikeresen **fájdalom nélkül** gyógyíthatnak. A növénybor a **rossz emésztést megszünteti,** az emésztő szerveket főlésztli és a gyomorban levő ártalmas anyagokat könnyű meghajtás által eltávolítja.

A soványság, vérszegénység, halaványszin, elerőtlenedés rendszeren a rossz emésztés, a kevés vérbepoódás és a máj betegségeinek következménye. Teljes **étvágytalanság, idegbaj és rossz kedélyállapot** folytán némely beteg lassan elsorvad. E növénybor az elerőtlenedett testnek új életet ad. E növénybor az étvágyat emeli, az emésztést főlésztli és a tápláló anyagot rendszeren földolgozza, a vérbepoódást javítja és sietteti, az idegeket lecsendesíti és a betegnek új **életkedvet** ad. — Számos elismerő levél és köszönő irat igazolja el.

A **növénybor** kapható 3 és 4 koronás üvegekben a következő gyógyszertárakban: Csabrendek, Devecser, Jánosbánya, Zala-Szent-Grót, Szent-Gál, Zirc, Pápa, Lovász-Patona, Szany, Beled, Sárvár, Vasvár, Csány, Keszthely, Tapolca, N.-Vászony, Veszprém, Szombathely stb. valamint Magyarország és Ausztria összes kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszertáraiban.

☛ **Utánzatoktól óvakodjunk!** ☛
Vételnél kérjünk
„Hubert Ullrich-féle Növénybort“.

Scharpf Jenő fogműterme biztosan található f. é. június 11-től 18-ig **Sümege, a nagyvendéglőben.**

☛ **MŰFOGAK** ☛ anélkül, hogy a gyökereket el kellene távolítani **szájpadrág nélkül** is, javításokat eltörött fogson stb. **Kautschuk-, arany- v. platinában.** Felvilágosítás **dijtalan.**